

Concert Santa Cecília 2023

The background is a light gray grid. Scattered across it are various colorful dots in red, teal, and yellow. There are also several stylized books in red, teal, and yellow, some open and some closed, floating around the central text.

CONCERT LITERARI

Unió Musical de Paiporta

"L'art de la música és el que es troba més proper de les llàgrimes i els records. La música és el model d'art perfecte perquè no pot revelar mai el seu últim secret.."

Oscar Wilde (1854-1900)

Banda Simfònica *Unió Musical de Paiporta*

Dissabte 19 de Novembre

19:00h Concert Literari - Banda Simfònica
Concert de Santa Cecília 2023

Director: Luis Miguel Moncayo Olivares

Narrador: Kiko Martínez

Auditori Municipal de Paiporta

PROGRAMA

I

JOHAN DE MEIJ Symphony No 1. "The Lord of the rings"
(1984-1987)

I. Gandalf (el mago)

III. Gollum (Sméagol)

IV. Journey in the Dark

- Las Minas de Moria
- El Puente de Khazad-dûm

V. Hobbits

II

ROBERT W. SMITH Symphony No 1. "The Divine Comedy"
(1994-1997)

I. The Inferno

II. Purgatorio

III. The Ascension

IV. Paradiso

SALVADOR GONZÁLEZ Himne a l'escola de música i interpretació

Cor: Alumnat Escola de Música "Vicent Prats"

Directora: Paula Pastor

Els concerts de les diferents agrupacions de la Unió Musical de Paiporta constitueixen l'exemple més visible i audible de l'entusiasme que aollim per difondre la música, sense cap distinció de lloc o gènere, de llarg a llarg del nostre territori.

El coneixement de la música suposa no sols una font de plaer estètic per a cada individu, sinó també un tret distintiu del desenvolupament integral de les societats. En aquest sentit, la vinculació de l'Ajuntament de Paiporta amb aquesta societat es revela com un signe de goig i de progrés social.

Però també sabem que la música és, en essència, un prodigi sonor. L'experiència de la música sonora ens està reservada a tots els ciutadans i ciutadanes que assistim als concerts que la Unió Musical de Paiporta ofereix a través de les seues agrupacions.

Luis Miguel Moncayo Olivares

Director artístic de la Banda Simfònica
de la Unió Musical de Paiporta

Concert Literari

Al llarg de la història de la humanitat, la música ha estat part important per al desenvolupament sociocultural de les nacions. Així doncs, la música transmet als oients sensacions i emocions segons el període en què es desenvolupa. Això ha fet que les arts, en específic la literatura i la música, se sincrètitzen per donar-li un sentit interrelacionat al resultat artístic, però no és sinó fins al Romanticisme que se li dona un nom específic a aquesta tendència compositiva, com ho és la Música Programàtica.

Aquest gènere musical es defineix com a música narrativa i descriptiva capaç de representar conceptes extra musicals sense necessitat de fer servir paraules.

El terme de música programàtica es pot aplicar, no només a una història sinó també a la representació de personatges o descriure una escena o un fenomen.

Tenint en compte aquestes referències sobre música programàtica i com enfoquen el seu discurs compositiu, la Banda de la Unió Musical de Paiporta presenta un concert amb narrador, que gira al voltant de dues obres literàries de gran renom, com son *El Señor de los Anillos* de J.R.R. Tolkien, i *La Divina Comedia* de Dante Alighieri posant en valor aquests mestres de la literatura i als compositors que ficaren música a les seues obres mestres, Johan de Meij i Robert W. Smith, respectivament. La música d'aquests compositors forma part del repertori més interpretat a les orquestres de vent de tot el món.

John Ronald Reuel Tolkien Va néixer el 3 de gener de 1892 a Bloemfontein a l'Estat Lliure d'Orange (actual Sud-àfrica). A principis de 1895, la seua mare, esgotada pel clima, va tornar a Anglaterra amb Ronald i el seu germà petit, Hilary. Després de la mort del seu pare, a causa d'unes febres reumàtiques, ell i la seua família es van establir breument a Sarehole, a prop de Birmingham. Aquesta bonica zona rural va causar una profunda impressió al jove Ronald, i els seus efectes es poden veure en la seua escriptura i en alguns dels seus quadres.

Quan va esclatar la primera guerra mundial el 1914, Ronald era encara un estudiant a Oxford. Es va graduar a l'any següent, amb un excel·lent en anglès i poc després va ser enrolat com a tinent als Lancashire Fusiliers. El 1916 va combatre a la batalla del Somme, però va caure víctima de la febre de les trinxeres i va ser tornat a casa com a no apte per al servei.

Tolkien va ser un dels millors filòlegs de la seua època i gran part de la seua vida laboral va transcórrer a Oxford, primer com a professor d'anglosaxó i després com a professor de llengua anglesa i literatura. Alhora, en privat, treballava al gran cicle de mites i llegendes que més endavant es publicaria amb el títol de *El Silmarillion*. Edith i ell van tindre quatre fills, i en part va ser per a ells pel que va escriure el conte *El Hobbit*, publicat el 1937. Va tindre tant d'èxit que l'editor va voler tindre de seguida una seqüela, però no va ser fins al 1954 que va aparèixer el primer volum de l'obra mestra de Tolkien, *El Señor de los Anillos*, amb un èxit immediat. La seua enorme popularitat va sorprendre al mateix Tolkien.

Ronald Tolkien va morir el 2 de setembre del 1973, després d'una breu malaltia.

Johan de Meij, Va néixer el 23 de Novembre de 1953 a Voorburg (Holanda). Compositor i director d'orquestra holandès, va rebre la seua formació musical al Reial Conservatori de Música de l'Haia, on va estudiar trombó i direcció. La seua guardonada obra de composicions originals, transcripcions simfòniques i arranjaments de partitures de pel·lícules li ha guanyat reconeixement internacional i s'ha convertit en un element permanent en el repertori d'ensembles de renom a tot el món.

La seua Simfonia núm. 1, El Señor de los Anillos, va ser guardonada amb el prestigiós premi Sudler Composition Prize i ha estat gravada per innumbrables conjunts com The London Symphony Orchestra, The North Netherlands Orchestra, The Nagoya Philharmonic i The Amsterdam Wind Orchestra.

Abans de dedicar el seu temps exclusivament a la composició i direcció, Johan de Meij va gaudir d'una bona carrera professional com a trombonista i bombardinista, actuant amb importants orquestres i conjunts als Països Baixos. Ell és molt sol·licitat com a director convidat i conferencista, convidat a parlar dels seus propis treballs. El 2010, va ser nomenat director convidat de l'Orquestra de Vents Jove Simón Bolívar a Caracas, Veneçuela, part del cèlebre sistema educatiu veneçolà.

Actualment s'exerceix com a director convidat de la New York Wind Symphony i la Kyushu Wind Orchestra a Fukuoka, Japó. Johan és fundador i CEO de la seua pròpia editorial Amstel Music, establerta el 1989.

Simfonia N°1 "El Señor de los Anillos", és la primera simfonia per a banda simfònica escrita per Johan de Meij, en el període comprès entre març de 1984 i desembre de 1987. Va ser estrenada el 15 de març de 1988 a Brussel·les pel Groot Harmonieorkest van de Belgische Gidsen dirigit per Norbert Nozy. Tot i això, va ser el disc gravat per la banda militar Koninklijke Militaire Kapel la interpretació que la va fer famosa. La simfonia està basada en temes de la novel·la El Señor de los Anillos, escrita per J. R. R. Tolkien. Comprèn cinc moviments diferents, que il·lustren diferents personatges o episodis importants del llibre (en aquest concert es podran escoltar 4 moviments):

Gandalf. És un dels cinc Istari enviat a la Tierra Media pels Valar durant la Tercera Edat. Va ser clau en la desaparició definitiva de Sauron a la Tercera Edat 3019, donant valor a tots i repartint la seua saviesa. La seua vestimenta sempre era grisa i era el segon de l'Ordre dels Mags després de Saruman, però després de la seua caiguda a Moria contra el Barlog, ressurgeix a la Tierra Media com a Líder de la Orde i amb vestimenta Blanca. Gandalf és descrit freqüentment com a ràpid per a l'anada, però també per al somriure.

La seua saviesa profunda prové de la paciència que va aprendre a Vilinor, igual que la seua cura i preocupació per tots els éssers de bona voluntat i la seua compassió per els febles.

Els Hobbits l'atreien més que els altres mags i solia anar a la Comarca per descansar i relaxar-se, perquè era un poble que no va ser tocat pels grans mals del món i estaven més en contacte amb la natura que el dels homes.

El compositor de la simfonia, descriu Gandalf amb les paraules següents:

“...Un dels personatges principals de la trilogia. La seua personalitat sàvia i noble és expressada per un motiu majestuós que s'utilitza en forma diferent en els moviments / V i V. La sobtada obertura de l'Allegro Vivace és característica de la imprevisibilitat del mag gris, seguit d'un passeig salvatge al seu bell cavall Sombragris.”

Gollum, Originalment anomenat Sméagol, va ser un hobbit de la família dels Forts nascut prop dels Camps Gladios. Gràcies al poder de l'Anell Únic, va viure prop de 589 anys, que el va desfigurar físicament i mentalment. El van anomenar “Gollum” com a referència al soroll que produïa la seua gola. Durant segles de soledat i sota la influència de l'Anell, va desenvolupar una mena de personalitat múltiple: una personalitat malvada que era esclava de l'Anell i que el mataria, aclaparant la seua altra personalitat que encara recordava coses com l'amistat i l'amor. Com que no tenia ningú més amb qui parlar, sovint es barallava amb si mateix. Gollum estimava i odiava l'anell i ell mateix. Constantment es referia tant a l'Anell com a ell mateix com a “Mi Tesoro”, potser confonent les dues entitats.

La descripció que fa Johan per introduir aquest personatge a la simfonia és el següent:

“...La monstruosa criatura Gollum, és un ésser viscos i tímid representat pel saxòfon soprano. Murmura i es parla a si mateix, sisea i balbuceja, ploriqueja i es burla, alternativament lastimero i maliciós, fuig continuament i busca el seu preuat tresor, l'Anell.”

Journey in the Dark. Aquest viatge a la foscor es desenvolupa amb la laboriosa travessia de la Comunitat de l'Anell, encapçalada pel mag Gandalf, a través dels foscos túnels de les Mines de Moria, construïdes pels nans. També coneguda com Khazad-dûm (Mansió dels Nans), va ser durant molt de temps el símbol del poder del poble Nan, sent un gran centre de comerç i mineria. No obstant això, la bonança va concloure per la profunditat d'excavació a la recerca de Mithril, despertant així un antic Balrog que es trobava en letargia, així doncs, els nans van abandonar el lloc i aquestes mines es van convertir en un lloc de foscor i por.

El Pont de Khazad-dûm, que era una de les parts més antigues de Moria, que consistia en una simple i estreta passarel·la, sense baranes, que salvava l'immens abisme de Durin. Després de ser sorpresos per un grup d'Orcs i el Balrog, la Companyia fugí per aquest pont mentre Gandalf es queda al centre per lluitar contra aquesta bèstia. Tot i que Gandalf aconsegueix llançar-lo a l'abisme trencant el pont, el fuet del Balrog l'envolta, fent que ell també caigui a l'abisme després d'ordenar als membres de la companyia fugir com més aviat millor.

"Finalment, la companyia desconsolada segueix el seu camí, escapant de la persecució dels orcs que havien ocupat Moria, buscant l'única sortida de les mines, la Porta de l'Est."

Hobbits. Així es troba la descripció d'aquesta població al pròleg de llibre. Personatges que seran determinants per al desenvolupament de la història:

"...Són gent diminuta, més petita que els nans, encara que menys corpulenta i fornida, però no gaire més baixa. Pel que fa als Hobbits de la Comarca, dels qui tracten aquestes relacions, van conèixer en un temps la pau i la prosperitat, i van ser un poble feliç. Vestien robes de brillants colors i preferien el groc i el verd."

"...A General els rostres eren graciosos més que bells, amples, ulls vius, galtes vermelloses i boques disposades al riure, al menjar i la beguda. Reien, menjaven i bevien sovint i de bona gana; els agradaven les bromes senzilles en tot moment i menjar sis cops al dia. Eren hospitalaris, aficionats a les festes, feien regals espontàniament i els acceptaven amb entusiasme."

D'altra banda, el compositor de la simfonia es basa en aquestes línies per representar aquests diminuts éssers:

"...Expressa el caràcter despreocupat i optimista dels Hobbits en una dansa folklòrica feliç; l'himne que segueix emana la determinació i la noblesa del poble hòbbit. La simfonia no acaba en una nota exuberant, sinó que conclou pacíficament i resignada, d'acord amb l'estat d'ànim simbòlic de l'últim capítol "Los Puertos Grises" on Frodo i Gandalf naveguen en un vaixell blanc i desapareixen lentament més enllà de l'horitzó."

Dante Alighieri (Florencia, c. 29 de maig de 1265 - Ràvena, 14 de setembre de 1321), era un poeta i escriptor italià, conegut per escriure la Divina comedia, una de les obres fonamentals de la transició del pensament medieval al renacentista i una de las cumbres de la literatura universal.

La Divina comèdia és una epopeia al·legòrica en tercets encadenats escrita entre 1304 i la seua mort, considerada com una de les obres mestres de la literatura italiana i mundial. Dante la va escriure al dialecte toscà, matriu de l'italià actual, que es va utilitzar entre els segles XI i XII. L'obra es divideix en tres parts: Infern, Purgatori i Paradís.

Cadascuna de les seues parts està dividida en trenta-tres cantells, alhora compostos de tercets. La composició del poema s'ordena segons el simbolisme del número tres (número que simbolitza la trinitat sagrada, Pare, Fill i Esperit Sant, així com també el número tres simbolitza l'equilibri i l'estabilitat en algunes cultures, i que també té relació amb el triangle i la perfecció): hi ha tres personatges principals, Dante, que personifica l'home; Beatriu, que personifica la fe; i Virgili, que personifica a la raó. A més, cada estrofa té tres versos i cadascuna de les tres parts compta amb trenta-tres cants. El poema pot llegir-se segons els quatre significats que s'atribueixen als textos sagrats: literal, moral, al·legòric i anagògic. En aquest poema, Dante fa gala d'un gran poder de síntesi, cosa característica dels grans poetes.

Dante, modestament, va titular Comedia a l'obra ja que, d'acord amb l'esquema clàssic, no podia ser una tragèdia, ja que el seu final era feliç.

El llibre se sol presentar actualment amb un gran cos de notes que ajuden a entendre qui eren els personatges esmentats. Aquests comentaris inclouen interpretacions de les al·legories o significats místics que contindria el text, que altres prefereixen llegir com un relat literal. Aquesta tendència es va accentuar al segle XX entre els exègetes i crítics de la Divina comèdia, molts dels quals sostenen que Dante va narrar una història al món material d'ultratomba tal com se'l concebia en el seu temps. Miguel Asín Palacios, per altra banda, va destacar la importància de l'escatologia musulmana en l'estructura de l'Infern dantesco, i en particular de l'obra Escala de Mahoma, en què Mahoma, guiat per l'arcàngel Gabriel, recorre el Cel i el Infern, dividit aquest últim en set estades.

Robert W. Smith (Daleville, Alabama, 24 d'octubre de 1958 - Montgomery, Alabama, 21 de setembre de 2023) va ser un compositor, director d'orquestra, arranjador i pedagog nord-americà.

El Sr. Smith té més de 600 publicacions impreses, la majoria compostes i organitzades gràcies a la seua llarga associació amb les publicacions de Warner Bros. i el catàleg de Belwin.

El repertori de Mr. Smith inclou moltes composicions i produccions en tots els àmbits de l'àmbit musical. Els seus treballs originals per a vents i percussió han estat programats per innumbrables bandes militars, universitàries, secundàries i secundàries. La seua Simfonia núm. 1, "La Divina Comèdia", ha rebut elogis de la crítica mundial. Les seues nombroses obres per a orquestres de tots els nivells són actualment alguns dels repertoris més populars disponibles actualment. La seua música ha rebut una àmplia reproducció a les principals xarxes de televisió, així com la inclusió en múltiples pel·lícules.

Va ser el director principal de l'American Symphonic Winds i de l'American Festival Philharmonic Orchestra, conjunts d'enregistrament professionals amb seu a Washington D.C. A més, va ser cocreador de l'Expressions Music Curriculum, un complet programa de música amb un nou enfocament innovador per ensenyar música a través de la banda.

El Sr. Smith va ensenyar al programa d'Indústria Musical a la Universitat de Troy a Troy, Ala. Les seues responsabilitats docents es van centrar en la composició, producció, publicació i negocis musicals. A més, va ser soci director i director/productor d'American Audio Unlimited, una productora d'àudio especialitzada en enregistraments per a banda de concerts i orquestra.

Simfonia N°1 "La Divina Comedia", és una obra de quatre moviments basada en el clàssic literari homònim de Dante Alighieri. La història de la trilogia de Dante és bàsica: un dia, Dante es troba perdut en un bosc fosc. Virgili, un personatge basat en el venerat poeta romà, apareix i el rescata. Virgili guia Dante a la contemplació de l'infern i el purgatori. Dante, havent confessat les seues faltes i amb Beatriz com a guia, és conduït al Paradís i aconsegueix albirar el rostre de Déu.

The Inferno, el primer dels quatre moviments de La Divina Comèdia. La visió de Dante de l'infern consta de nou cercles concèntrics dividits en quatre categories de pecat. El tema principal darrere l'obra literària és el concepte de retribució simbòlica. En altres paraules, la condemna eterna de l'home a l'infern està directament relacionada amb el caràcter i el pes del pecat a la terra.

Com l'Infern de Dante, el moviment es divideix en quatre seccions. La declaració melòdica inicial a l'oboè representa els pecats "d'incontinència". Quan Dante acaba el seu viatge a través de les seccions de l'Infern, s'enfronta al Mur de Dis (la porta a l'Infern). La secció següent s'estructura al voltant dels pecats de la "violència" amb les tempestes increïblement intenses i sorres ardents. Els crims de "frau ordinari" segueixen els pecadors violents. El compositor va utilitzar el pecat d'hipocresia com a imatgeria visual en la formació d'aquesta secció de l'obra musical. Dante descriu els hipòcrites desfilant interminablement en cercle, vestits amb mantells de plom, que representen el pes de la hipocresia a la terra.

La secció final de *The Inferno* presenta els pecats del "frau traïdor". Quan Dante entra en aquest cercle de l'infern, sent el so terrible d'una corneta. "Ni tan sols la banya de Roldán, que va seguir a la trista derrota quan Carlomagno va perdre el braç sagrat, va ser tan terrible com aquest." Dante i Virgilio són baixats a l'última secció de l'infern per gegants a qui constantment els llancen trons. A mesura que el seu viatge s'acosta al final, s'enfronten a la visió de Dis (Lucifer), les tres boques del qual estan esquinçant eternament Judes, Brutus i Casio. Dante i Virgilio baixen pels flancs de Lucifer, sortint a l'altre hemisferi i deixant enrere el món ardent de l'*Infern*.

Purgatorio, el segon dels quatre moviments de *La Divina Comèdia*. Dante, havent completat el seu viatge a través de l'*Infern*, és portat per Virgili a les costes de la muntanya insular, el *Purgatori*, enmig de l'oceà austral. La muntanya es compon de set terrasses, cadascuna de les quals representa un dels "set pecats capitals". A cada terrassa, els pecadors reben una penitència apropiada que està simbòlicament lligada a les seues transgressions a la terra. Els sofriments suportats són voluntàriament acceptats pels esperits en expiació pels seus pecats. El compositor ha teixit elements musicals que representen cadascun dels pecats de les set terrasses. Per exemple, el pecat de la primera terrassa és "l'orgull". Les ànimes caminen lentament al voltant de la muntanya, doblegades per enormes roques a l'esquena. A mesura que es desenvolupa la composició, els sons d'ànimes lamentant-se, arrossegant les pesades càrregues, es poden escoltar contra la inquietant línia melòdica.

Les ànimes del Purgatori són sovint éssers musicals: expressen les seues sensacions en cants, himnes i salms. El purgatori és el regne de l'esperança, on els orgullosos, envejosos, iracunds, mandrosos, pròdigs (avariciosos), golafres i luxuriosos poden expiar els seus pecats a la terra. Mentre Dante i Virgilio continuen pujant la muntanya, senten un violent tremolor davant el qual tots els esperits proclamen "Glòria in excelsis Deo!" (Glòria a l'Or a les altures). Dante descobreix que el tremolor assenyala la finalització de la penitència d'una ànima, per la qual totes les altres donen gràcies. La realització de la penitència permet a l'ànima ascendir al Paradís (cel), ocupant la posició que li correspon en relació amb Déu.

The Ascension, el tercer dels quatre moviments de La Divina Comèdia. El moviment comença amb Dante a la Muntanya del Purgatori. Havent estat instruit i purificat al Purgatori, està preparat per al seu viatge al Paradís. Beatrice, la seua parella i guia, aixeca els ulls cap al sol. Seguint el seu exemple, Dante mira al sol i en aquell moment està transformat ("transhumanitzat") en preparació per a la seua gran aventura. Se sorprèn en descobrir una música meravellosa, la música de les esferes que les envolten. Més ràpid del que pensava, comença el seu vol a velocitat increïble. Dante i Beatriz, acompanyats de sons de meravellosa bellesa i intensitat, pugen a l'Esfera de Foc.

Paradiso, el moviment final de la Divina Comèdia. En la composició de Paradiso, el compositor es va enfrontar al mateix problema bàsic al que es va enfrontar Dante a la seua obra mestra literària. Quina descripció del cel tindrà un atractiu universal? Les experiències sensorials sobre les quals Dante va construir el seu cel van ser imatges i sons. Les vistes consistien en llums brillants amb colors variats, formacions simbòliques i combinades amb els girs hipnòtics. Els sons eren els de la imaginació, evocats pel mateix passat del lector experimentat amb melodies inaudites "més dolces que les escoltades a la terra". L'esperança de Dante era que les escenes presentades a la nostra imaginació a través del llenguatge de la poesia poguessin superar les escenes recordades de les nostres experiències.

A Paradiso, Dante ha pujat a una velocitat increïble des del cim de les Muntanyes del Purgatori fins a la primera esfera del cel. Està enamorat de la visió de la llum, tornant-se més brillant i més tensa amb cada esfera del viatge. El compositor ha recorregut a la percussió per representar aquests raigs de llum. Començant amb un sol to (feix), la intensitat va creixent amb cada entrada fins a quedar envoltats de llums de múltiples colors i complexitats. A mesura que la llum envolta l'oient, se'ns presenten sons d'alegria, pau, amor i esperança... cada cop més brillants a mesura que avança el viatge a través de les esferes.

A mesura que l'oient arriba a l'Empire (la regió de llum pura), la "Música de les Esferes", introduïda per primera vegada a L'Ascensió, és reiterada de manera brillant per la secció de metalls. La llum continua intensificant-se mentre els colors dels instruments de vent s'arremolinen al voltant de les figures del vent metall..

Les imatges i els sons es tornen encara més brillants quan Dante veu un riu de llum que es transforma en una gran rosa el centre de la qual és la meravellosa font de llums. Sobre els pètals estan asseguts els sants, vestits amb les vestidures més blanques. Els àngels volen, com eixams d'abelles, des del cor de la rosa fins als pètals, els rostres de flames vives, les ales d'or, els cossos blancs com la neu més pura. Dante mira cap al nivell més alt, on Maria està asseguda al tron, envoltada per mil àngels alegres. Maria està envoltada d'heroïnes de l'Antic Testament: Eva, Raquel, Sara, Rebeca, Judit i Rut. A la banda oposada de Maria hi ha les figures masculines de l'era cristiana: Joan Baptista, Sant Francesc, Sant Benet i Sant Agustí, a més d'Adam, Pere, Moisès i Joan l'Apòstol. Els nivells inferiors de la rosa són plens de milers de nens, purificats en la seua gloriosa innocència.

Amb un graciós somriure de la Verge Maria, a Dante se li permet la Visió Beatífica. Aixeca els ulls cap al cor de la rosa. Dins una llum engegadora, va reconèixer tres llums separats en forma de cercles entrellaçats (un símbol de la Trinitat). Dins un cercle va percebre la vaga imatge d'un rostre humà, un recordatori que Déu, a través de Crist, va viure -i encara viu- com a home a la terra.

